

ЗБІРКА ТЕЗ

I Міжнародна науково-практична конференція
«Економіка та фінанси в умовах глобалізації:
досвід, тенденції та перспективи розвитку»

ТОМ II

22-24 квітня
2009 рік
Макіївка

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА У СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Ситуація, що склалася в економіці України під впливом світової фінансової та економічної кризи, а також внутрішніх проблем вітчизняної економіки, здійснила вплив і на соціальну політику, становище соціальної сфери, рівень та якість життя населення. В таких умовах нестабільності та невизначеності особливо гостро постає питання подальшого розвитку промислових підприємств, оскільки саме вони забезпечують соціально-економічний розвиток як окремих регіонів, так і держави в цілому.

Проблема розвитку підприємств розглядається багатьма вченими. Так, О.В. Козлова [1, с. 23] розуміє розвиток як сукупність кількісних і якісних змін, що забезпечують перехід підприємства з одного стану в інший, більш високий порівняно з попереднім, і носить характер цілеспрямованого, безперервного, планомірно організованого і свідомо керованого процесу. Н.В. Афанасьєв, В.Д. Рогожин, В.І. Рудика [2] досліджують управління розвитком підприємства з точки зору системного підходу. Н.П. Масленнікова [3] характеризує методологію розвитку на основі різних підходів, аналізує принципи управління розвитком і пропонує використовувати сценарний підхід до розвитку організації.

Зауважимо, що більшість зазначених авторів під розвитком підприємства розуміють економічний розвиток. При цьому економічний розвиток підприємства розглядається [1, с. 41] як цілеспрямований рух, що забезпечує підвищення ефективності виробництва при випуску продукції в необхідній кількості, асортименті та необхідної якості.

Питання соціального розвитку розглядаються у працях С. Шимшилова, Н.Л. Захарова, І.Е. Ворожейкіна. Як відомо, соціальний розвиток [4, с. 18] означає зміну до кращого в соціальному середовищі підприємства, досягнення бажаних змін в умовах праці, побуту і дозвілля.

Як бачимо, існує багато підходів щодо проблеми розвитку підприємства, однак здебільшого соціальний і економічний розвиток розглядаються окремо один від одного. Тому метою дослідження є визначення теоретичних засад соціально-економічного розвитку підприємств.

Багато вчених розглядають підприємство як відкриту соціально-економічну систему, ефективне функціонування якої визначається не лише її внутрішнім станом, а й зовнішнім середовищем.

Специфіка функціонування сучасних підприємств проявляється в тому, що вони діють в умовах формування соціально орієнтованої ринкової економіки, тобто спрямованої на забезпечення не тільки відтворення людських ресурсів, а й на їхній якісний розвиток.

Можна сформулювати визначення соціально-економічного розвитку підприємства як сукупності кількісних і якісних змін, що забезпечують перехід підприємства до більш високого соціально-економічного рівня. До таких змін слід віднести зростання обсягів виробництва, продуктивності праці, підвищення якості продукції, підвищення ефективності діяльності підприємства, зростання добробуту персоналу, підвищення його кваліфікації та професіоналізму, скорочення текучості кадрів, підвищення зацікавленості персоналу в результатах своєї праці і т.п.

Говорячи про соціально-економічний розвиток підприємства, не можна не зупинитись на проблемі соціальної ролі бізнесу в суспільстві, його соціальній відповідальності. Підприємство, яке існує в суспільстві та неминуче знаходиться в залежності від нього, повинне не лише розвиватися економічно, отримуючи відповідні доходи, але й враховувати суспільні настрої та тією чи іншою мірою задовольняти соціальні запити населення. Потреби населення служать розвитку бізнесу, а їхнє задоволення є основним джерелом отримання прибутку. Тому сучасним стилем ділової активності, який значно впливає на процес прийняття управлінських рішень з урахуванням інтересів усіх зацікавлених осіб є корпоративна соціальна відповідальність, яка має наступні орієнтири: виробництво якісної продукції та послуг; створення привабливих робочих місць та інвестиції у розвиток людського потенціалу; облік суспільних сподівань; вклад у формування громадянського суспільства через партнерські програми та проекти розвитку місцевого співтовариства і т.п.

Таким чином, ми розглянули теоретичні засади функціонування і розвитку підприємства як відкритої соціально-економічної системи у сучасних умовах, проаналізували існуючі наукові підходи щодо проблеми розвитку підприємства, надали визначення терміну «соціально-економічний розвиток підприємства», охарактеризували соціальну роль сучасних підприємств. Подальші дослідження будуть спрямовані на створення концепції управління соціально-економічним розвитком підприємства.

Література:

1. Тенденции развития предприятия: (Социально-экономический аспект) / О.В. Козлова, З.П. Румянцева, Ю.Д. Турусин и др.; Под ред. О.В. Козловой. – М.: Экономика, 1987. – 270 с.
2. Афанасьев Н.В., Рогожин В.Д., Рудыка В.И. Управление развитием предприятия: Монография. – Ч.: Издательский Дом «ИНЖЭК», 2003. – 184 с.
3. Масленникова Н.П. Управление развитием организации. – М.: Центр экономики и маркетинга, 2002. – 304 с.
4. Ворожейкин И.Е. Управление социальным развитием организации: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 176 с.
5. Шимшилов С. Стратегия современного предпринимательства и социального развития корпораций: Учебник / Под ред. д-ра экон. наук М.Н. Кулапова. – М.: ИТК «Дашков и К^о», 2004. – 246 с.
6. Захаров Н.Л., Кузнецов А.Л. Управление социальным развитием организации: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 263 с.